

7. AKADÉMIAI LEVÉLTÁR

A levéltár ebben az évben is tovább gyarapította állományát, folytatta a begyűjtött anyag feldolgozását és ellátta a levéltári kutató- és ügyfélszolgálatot (az utóbbit leginkább az MTA Titkársága részére).

Az iratállomány növekedése az előző rendkívüli évekhez képest csökkent, 35,4 iratfolyóméter (ífm) anyagot vettünk át. Jelentősebb iratmennyiséggel a következő fondok gyarapodtak: Művészettörténeti Intézet 17,28 ífm; Kulturális és történelmi emlékeink feltárása, nyilvántartása és kiadása 3,48 ífm; DOMUS Ösztöndíj 3,24 ífm és az MTA Könyvtára 3 ífm. Ezeknek az iratoknak a jegyzékeit számítógépes változatban (részben Excel táblázatban) is megkapta a levéltár, ami az anyagban való kutatást jelentősen könnyíti. Az év végére az iratállomány mennyisége elérte a 3882,85 ífm-t.

A levéltár 2020-as tevékenységét nagyban befolyásolta a koronavírus-járvány. Április elejétől a levéltár is átállt egy időre az otthoni munkára, először a hiányzó jegyzékek digitalizált változatát készítettük el, majd a meglévő jegyzékeket formáltuk át úgy, hogy a rendezési munkálatainkat megkönnyítsük – és az átrendezés után konkordancia jegyzéknek is használni tudjuk. Így sikerült elkészíteni az előző évben már elkezdett kandidátusi adatbázist a 2019-ben átadott regiszteres füzetekből. Az adatbázisba első körben a következő adatok kerültek: név, a fokozat megszerzésének ideje, tudományág, oklevélszám. A táblázatot egy másik kolléga kiegészítette a Magyar Tudományban található megjelenés helyével, a disszertációk címével és az opponensek nevével, ezt azonban még csak 4 500 kandidátusnál tudtuk elkészíteni. Ez a munkamódszer azért volt jó, mert így jobban kitértünk az esetleges hiányok, félreütések. Ugyanis a regiszteres füzetet sokszor olvashatatlan kézírással vezették, és nagyon nehéz volt kibetűzni a neveket, arról nem beszélve, hogy sokszor a TMB dolgozói sem írták le pontosan a neveket vagy az évszámokat! Jelenleg van egy 16 862 névből álló listánk, amelyben a hiányokat a következő években fogjuk kiegészíteni az MTA Titkárság Doktori Tanács Titkárságán található anyakkönyvvel.

Novembertől, az újabb korlátozó intézkedések miatt jelentősen csökkent a kutatók kiszolgálására fordított idő, így az előbbi TMB jegyzékhez kapcsolódóan, lehetőségünk nyílt a Tudományos Minősítő Bizottság anyagának régóta esedékes rendezésének az elkezdésére. A kolléganők otthoni munkában a TMB jegyzékek gépelését végzik, és ezzel párhuzamosan zajlik a levéltárban a katalógus javítása, illetve a TMB dossziék rendezése-egyesítése. Ez azt jelenti, hogy az egy minősítési ügyhöz tartozó összes dokumentum egy dossziéba kerül, mert a legtöbb anyagot több részletben adták le, így különböző jelzet alatt volt megtalálható. (A nőknél a helyzet bonyolultságát még az is fokozza, hogy hol asszonynévvel, hol leánykori névvel szerepelnek.)

Folytattuk az elkezdett raktári költözést a törökbálinti raktáron belül, és sikerült szabaddá tenni a törökbálinti régi raktárban a harmadik szintet más könyvtári osztályok számára.

A tavasz folyamán az Emberi Erőforrások Minisztériumának Kultúráért Felelős Államtitkársága pályázatot írt ki a közlevéltárak részére, szakmai feladataik támogatására. Az Akadémiai Levéltár egy millió forintos támogatásra pályázott, amelyből 500 000 forintot a borospincében levő anyag (elnökségi ülések és főtítkárhelyettesi anyag) fertőtlenítésére és másik 500 000 forintot informatikai eszközök beszerzésére szánt. A pályázatot megnyertük, és a nyár folyamán gondosan kiválogattuk, hogy mit küldünk fertőtlenítésre, és novemberre már vissza is érkezett a 8 ifm fertőtlenített anyag a levéltárba, illetve kaptunk új laptopokat és scannert.

Az elnökségi ülések iratanyagának rendezése mellett elkezdődött az ülések fel nem dolgozott hanganyagának a mentése és a leírása. Javítottunk a nyilvántartási rendszeren, így elkezdtük a már feldolgozott szalagokról az adatokat egy Excel táblázatba vinni.

2020-ban 24 kutató kért és kapott kutatási engedélyt. A kutatók 151 alkalommal 1 243 raktári egységnyi anyagot kaptak kézhez és 417 oldal másolatot készítettünk részükre. 6 fotójegyet állítottunk ki és 54 esetben írásbeli választ adtunk nekik.

Az ügyfélszolgálati statisztika a következő volt: az MTA Titkárságának (és más érdeklődőnek) 46 esetben (ebből 42 esetben írásban is) adtunk felvilágosítást vagy kerestünk elő iratot. Munkaviszony-igazoláshoz 8 esetben kerestünk elő anyagot vagy írtunk levelet arról, hogy hol található az anyag. 2020 második felében részt vettünk az MTA Titkárság új iratkezelési szabályzatának elkészítésében és véleményeztük azt, az elkészült új szabályzat december 21-én aláírásra került és megjelent.

2018-tól van a levéltárban Zsidi Bernát fiatal kutató, aki kezdettől fogva részt vesz az Akadémia Levéltár mindennapi munkájában is, így a tavalyi év folyamán témájához kapcsolódóan (az Akadémia történet) elkezdte az 1970 utáni elnökségi anyag rendezését. Az elnökségi anyag rendezése közben talált az 1966-ban megjelent, majd rögtön visszavont akadémikus névmutató történetére. Ezzel kapcsolatban komoly feltáró munkát végzett az Akadémiai Levéltár anyagában – és amennyire a koronavírus-helyzet engedte – más levéltárak anyagában. Ennek köszönhetően megismerte az Akadémiai Könyvtár és az MTA Hivatala működését is a hatvanas években, és kutatásainak eredményét egy tanulmányban foglalta össze, amely a Levéltári Szemlében fog megjelenni.